քէոյ[1], ընդ մէջ գնալով երկուց բարձրակատար գագաթանցն, եւ իջանելով զառիվար միւսոյ կողման վայս առնելով ընդ ջրոյն կողմն, որ կայ հանդէպ Մանդալոնեաց գաւառին՝ յարեւմուտն Շամոնեաց[2]. գտաք անդ պէսպէս տեսակս քարանց եւ բերեալ շինեցաք զկաթողիկէն գեղեցկաքանդակ յօրինմամբ. նմանապէս եւ գաւիթ կամարակապ քարեայ սեամբք. եւ զանկակատուն կաթողիկեայ խաչիւ պսակեալ եւ Սուրբ Հոգւոյն սեղանիւն զարդարեալ, եւ այլ շինուածք եւ ըստ չափու՝ թանապիք եւ խրճիթք, ի փառս Աստուծոյ։[3]

ԻՆՆԱՖԼԱՆ, առուակին։ Առաքելոց աղբիւրները երբեք չենուած չեն, եւ ճիշդ հիւսիսային կողմը կ'իյնան վանքին, գրեթէ Իննակեայ եւ Վանքին մէջ տեղ։ Ա-ռաֆլոնի ըսուածներն ալ Առաքելոցին մօտ են նոյն ձեւով։

1 Քարքէ Ս. Կարապետի հիւսիսային կողմը, կէս ժամ հեռաւորութեամբ, կը բարձրանայ, գագաթը հարթ գաշտ մ'է եւ տիրող դիրք մ'ունի հեռաւոր հորիզոններով՝ երբ օդը ջինջ է վճիտ կ'ընդնշմարեա նոյն իսկ Մասիսը։

2 Մանդալոնի+ Ի- Շամոնի+. ճշդօրէն կարելի չէ որոշել հիմակուան տեղը. բայց ցոյց տրուած գիծը բաւական հեռի է Ս. Կարապետէն եւ Վարդոյի Արեւմտեան ծայրերը կ'իյնայ։

3 Շինութիւնները, ինչպէս կ'երեւայ, թէ հաստատուն եղած են եւ թէ ճաշակաւոր։ Ս. Կարապետի Կաթողիկէն է շինուածը։ Կամարակապ գաւիթը, կենդրոնական տաճարն է, 1788ի երկրաշարժէն ետքը նորէն ընդարձակուեցաւ։ Իսկ Զանգակատան մէջ շինուած Ս. Հոգւոյն խորանը, զոր Ինճիճեան ալ կը յիշէ (էջ 196), դժբախտաբար չտեսայ։ — Թանապէի+, հիմակուան Թաղոռն ըսուածը, ուր կը պատրաստեն կաթնեղէն բոլոր ուտելիքները մածուն, կարագ, թան, ժաժիկ, իւղ)։ Թանապէի+ ուրիշ տեղ մը Թանապոյ+ ձեւով գրուած է։ "Կաւեւ շինուածք բոլորակի թանապայք +օշ+ ապարանք սենեակք եւ խոհարանոցք եւ այլ ամենայն շտեմարանք„ այսպէս առանց կիսադրութեան (Ցես Դիւան Գիրք Գ. էջ 796)։ Եւ թան բառին եւ հիմակուան Թաղոռն նոյնութենէն կը հետեւցընեմ թէ թանապիք = թաղտուն։ Մուշ այս վերջին բառը լսած եմ միայն